

Hematológia

Feltűnő emperipolexis megakaryocytákban szürkevérelemesze-szindrómában (Striking emperipolexis in megakaryocytes of gray platelet syndrome) McGinnis E, Chipperfield KM. (University of British Columbia, Kanada): *Blood* 2019; 133: 2809.

Egy 11 éves lánynál szürkevérelemesze-szindrómát (gray platelet syndrome, GPS) diagnosztizáltak *NBEAL2*-mutációkkal. Epistaxis és thrombocytopeniája volt. Csontvelővizsgálatot végeztek myelofibrosis kiértékelésére. A vérkenet macrothrombocytopeniát mutatott (a thrombocyták száma $90 \times 10^9/l$; a vérelemeszek átlagtérfogata 12,8 femtoliter [normálérték: 8,6–11,1 fl] volt). A vérelemeszek szemcsézett-sége csökkent volt. Az emperipolexis feltűnő volt az aspirátumban és a biopsziában, granulocytákat, mononukleáris sejteket, T-lymphocytákat láttak a megakaryocytákban. Minimális reticulinfibrosis is kimutatható volt.

A GPS egy ritka öröklött (típusosan autoszomális recesszív öröklődésű) thrombocytabetegség macrothrombocytopeniával, a thrombocytákból az α -granulumok hiányával és mérsékelt vérzési hajlammal. Az *NBEAL2* egy olyan fehérjét kódol, amely a thrombocyták α -granulumainak fejlődésében játszik szerepet. A homozigóta vagy heterozigóta *NBEAL2*-mutációk a legtöbb GPS-es családban kimutathatók. Az emperipolexis egy sejt bejutása egy másik sejtbe. Az emperipolexist leírták GPS-betegek megakaryocytáiban.

A szakcikkből fénymikroszkópos képek láthatók.

Ref.: Az emperipolexist 1956-ban *Humble és mtsai* definiálták a *British Journal of Haematology* hasábjain. Ritka biológiai folyamat, amikor egy sejt behatol egy másik élő sejtbe. A fagocitózistól eltérően, amikor a körülvevő sejt elpusztul a lizoszomális enzimektől, a sejt létezik mint életképes sejt a másik sejtben emperipolexis esetén, és kiléphet a sejtől bármikor károsodás nélkül. Ez a folyamat lehet élettani vagy kóros. Előfordul normálisan histiocytákban és megakaryocytákban és kóros esetben – Hodgkin-kórban, Rosai–Dorfman-betegségben.

Gáspárdy Géza dr.

Hepatológia

Kontra: Az albumin nem tisztázott jótékony hatása (Con: The unclear benefit of albumin) O'Brien A. (Institute of Liver Disease and Digestive Health, University College, Rowland Hill Street, London NW3 2PF, Egyesült Királyság; e-mail: o'brien@ucl.ac.uk): *Liver Transpl.* 2019; 25: 135–139.

Az utóbbi időben számos adat arra utalt, hogy a 20%-os humán albumin adása előrehaladott cirrhosisban javítja a keringési funkciókat, többirányú kedvező hatása miatt javasolják tartós alkalmazását. Az albumin azonban sokkal drágább, mint más krisztalloidok, s magas költsége számos országban komoly problémát jelent.

A szerző azt tárgyalta, hogy egyéb folyadékok szóba jöhetnek-e az ilyen betegek számára. Az albumin kétségtelenül hasznos ascitisszel járó cirrhosisban, sepsisben, immunmodulációs és endotheljavító hatásokkal is bír. Ugyanakkor egyrészt prionprotein átvitelének kockázatával járhat, másrészt az adásával járó volumenterhelés növelheti a portális nyomást és a varixvézés kockázatát. A 2 hetente adott 40 g albumin a MACHT-vizsgálatban nem javította a túlélést. Úgy tűnik, hogy ha a beteget 3 hónapon belül transzplantálják, nem szükséges a tartós albuminsubsztitúció. Az ANSWER-vizsgálat során a költséghatékonyság számításakor az ambuláns kezelésekkal kapcsolatban nem számították be az utazási költségeket, nem volt a vizsgálat kettős vak, a kontrollcsoport nem részesült folyadékpótlásban. A 20%-os hidroxietil-keményítővel is közöltek az albuminhoz hasonló tapasztalatokat paracetens indukálta keringéscsavarban.

Következtetés: További vizsgálatok szükségesek az albumin helyett alkalmazható egyéb folyadékok tekintetében.

Pár Alajos dr.

Kardiológia

Az éhomi és nem éhomi lipidértékek kapcsolata a coronariaeseményekkel az ASCOT-tanulmány lipid szintcsökkentő ágában (Association on nonfasting vs fasting lipid levels with risk of major coronary events in the Anglo-Scandinavian Cardiac

Outcomes Trial – Lipid Lowering Arm) Mora S, Chang CL, Moorthy MV, et al. (Center for Lipid Metabolomics, Division of Preventive Medicine, Brigham and Women's Hospital, Harvard Medical School, Boston, MA, Amerikai Egyesült Államok): *JAMA Intern Med.* 2019; 179: 898–905.

Az ASCOT-LLA (Anglo-Skandináv Cardialis Végpont Vizsgálat Lipidszintcsökkentő Ága) tanulmány 10 305 résztvevője közül 8270 személyen négy hét különbséggel mérték a vérlipidszinteket éhomi és nem éhező állapotban. A trigliceridszint kissé magasabb, a koleszterinszint azonos a nem éhező állapotban. A 3,3 éves követés során a kimenetelek (infarktus, coronariabetegség, stroke, érbetegség) azonosak az éhező és nem éhező állapotban mért lipidértékek esetén, 40 mg/dl LDL-C-ként (alacsony sűrűségű lipoproteinhez kötött koleszterin) az esélyhányados 1,28, és 1,32 az éhező állapotban vett mintában. A primer prevenció csoportban (atorvasztatin) hasonlóan azonos gyakorisággal fordult elő éresemény mindkét vérmintavétel esetén.

A nem éhező állapotban vett vérminta is informál, ezzel könnyebbé válik a hyperlipidaemia szűrése.

Apor Péter dr.

Tüdőgyógyászat

Légúti mikrobiom az asthma különböző gyulladásoz fenotípusaiban: keresztmetszeti vizsgálat Északkelet-Kínában (Airway microbiome in different inflammatory phenotypes of asthma: a cross-sectional study in Northeast China) Pang Z, Wang G, Gibson P, et al. (Levező szerző: G. Wang, Department of Pathogen Biology, College of Basic Medical Sciences, Jilin University, NO. 828 of Xinmin Street, Changchun, Kína; e-mail: wf@jlu.edu.cn): *Int J Med Sci.* 2019; 16: 477–485.

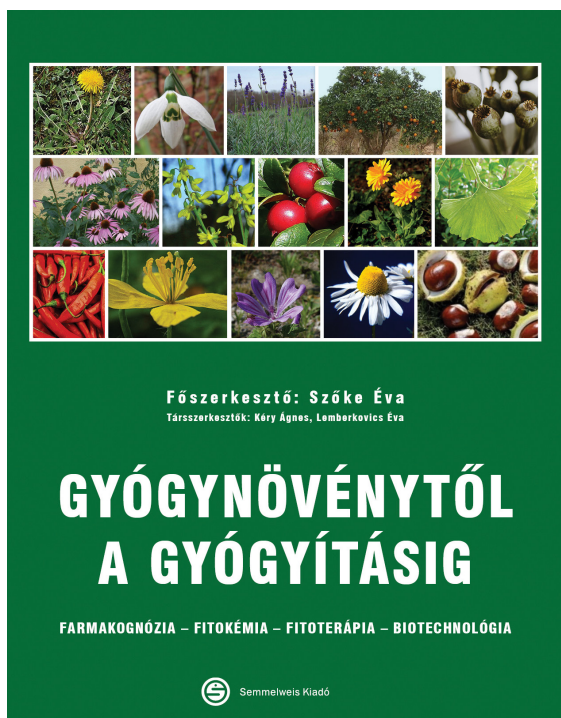
Az asthma két fő gyulladásoz fenotípusa az eosinophil és a non-eosinophil. Kevés az ismeretünk arról, hogy az asthma patogenezisében a mikrobiom hogyan vesz részt, különösen arról, hogy eltérően-e a fenotípusokban. A szerzők ezt vizsgálták meg enyhe-középsúlyos asthmásokon indukált köpetből. A friss légúti infekciót kizárták,

ahogy a dohányosokat és azokat is, akik a dohányzást csak az előző évben hagyták abba. A mintavétel előtt 24 órával kihagyták az inhalációs szteroidot és a hosszú hatású béta-agonistákat. Egyúttal perifériás vérből vérképet néztek és IgE-szintet határoztak meg. A köpetből kivont DNS-t Illumina Miseq PE250-nel szekvenálták. 24 asthmás beteget vizsgáltak, 10 volt eosinophil típusú. Kontrollként 12 egészséges ember szolgált. Az utóbbiakhoz képest az asthmásoknál kisebb volt a mikrobiom diverzitása, mennyisége, egyenletessége. Az asthmán belül ezen mutatók kisebbek voltak a non-eosinophil esetekben. A *Prevotella* pozitív korrelációt mutatott a spirometriával, a *Veillonella*, az *Actinomyces*, a

Rothia és a *Neisseria* pedig az asthmaprogresszióval. Az eosinophil és non-eosinophil asthma között eltérés mutatkozott 1 törzs és 6 genus esetében. Ugyancsak jelentős volt az eltérés az egészségesekhez képest. Asthmában a *Bacteroides* és a *Fusobacteria* volt redukált. Eltért a kétféle asthmában a *Glaciecola*, a *Helicobacter*, a *Bifidobacterium*, a *Deinococcus*, a *Scardovia* és a *Desulfohalobius* szintje. Korábbi vizsgálatok szerint a *Helicobacter pylori* immunmoduláns hatása a légúti hámban és protektív az allergiás asthma szempontjából. A *Bifidobacterium*, melynek szintje eosinophil asthmában alacsony, szupprimálja a Th2 típusú immunválaszt és az eosinophiltoborzást exopoliszacharid termelése útján. Az egyéb

genusokban észlelt eltérések szerepe nem tisztázott. A *Haemophilus influenzae* elősegíti a neutrophil gyulladást, de a jelen vizsgálatban nem észleltek különbséget rá vonatkozóan. Mindenesetre a jelen vizsgálat eredményei mellett szólnak, hogy a mikrobiális gének részt vesznek a betegség patogenezisében immunmoduláns és az emésztésre való hatásuk révén. A normálisan kolonizáló mikrobióta feltehetően csökkenti a gyulladást azáltal, hogy – kísérletes adat szerint – csökkenti a természetes ölésejteknek a légutakba áramlását.

Nagy László Béla dr.

GYÓGNÖVÉNYTŐL A GYÓGYÍTÁSIG

FARMAKOGNÓZIA – FITOKÉMIA –
FITOTERÁPIA – BIOTECHNOLÓGIA

Ez a könyv egyszerre nehéz és könnyű, tudományos és olvasmányos, konzervatív és modern. Egyedülálló módon, integráltan tárgyalja a farmakognózia széles spektrumát.

Számos színes fénykép, didaktikus ábrák, precíz leírások mutatják be a Kárpát medence és a nagyvilág gyógynövényeit, azok használatát, a hatóanyagokat, a biológiailag aktív molekulák szerkezeti képletét és bioszintézisét, a kedvező vagy a mérgező hatások mechanizmusát.

Analitikai, szerkezetkutató és biotechnológiai módszertani leírások is gazdagítják a könyvet.

A gyógynövények és hatóanyagaik a korszerű biogenetikai szempontok szerinti csoportosításban kerülnek bemutatásra.

Nem csak az egyetemi hallgatók, a gyógyszerészek és orvosok, a szakképzésben és továbbképzésben résztvevők, hanem a gyógynövények iránt érdeklődő minden olvasó örömmel és haszonnal forgathatja e gondosan szerkesztett, igényes könyv lapjait.